המנחות והנסכים פרק שנים עשר מנחות קב.

ואי בעי זריק וקתני דאינו מטמא טומאת אוכלין מאי לאו דפיגול בזריקה לא דפיגול בשחיטה [ו] אבל פיגול בזריקה מאי הכי נמי דמטמא טומאת אוכלין אדתני פיגול במנחה מטמא טומאת אוכלין ליפלוג בדידה במה דברים אמורים דפיגול בשחיטה אבל פיגול בזריקה מטמא טומאת אוכלין פיגול במנחה איצטריכא ליה דאע"ג דפיגול בקמיצה דקומץ במנחה כשחיטה דמי אפי' הכי מטמא טומאת אוכלין הואיל והיתה לו שעת הכושר מעיקרו אמר רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב נחמן אפילו תימא לן ממש ואפילו תימא דפיגול בזריקה דאי בעי פריק אמר אי בעי [ז] הוה זריק לא אמרינן מיתיבי כלל [ח] אמר רבי יהושע [א]כל שהיתה [ג] לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא היתה [ד] לו שעת היתר לכהנים מועלין בה [ה] ואיזהו שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת ושיצאה ואיזו היא שלא היתה לו שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה קתני מיהא רישא שלנה ושנטמאת ושיצאה מאי לאו לנה ממש [ו] והכא דאי בעי הוה זריק הוא וקתני דאין מועלין לא ראויה לצאת וראויה לטמא [ז] וראויה ללין אבל לינה ממש מאי הכי נמי דמועלין האי כל [ח] שהיה לו שעת היתר לכהנים וכל שלא היתה [ט] לו שעת היתר לכהנים כל שיש [ט] לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שאין לה שעת היתר לכהנים מועלין בה מיבעי ליה אלא אמר רב אשי מעילה אטומאה קא רמית מעילה משום קדושה ולאו קדושה היא לבתר דפקעה לה קדושתיה במאי הדרא רבבא לה טומאה משום אוכלא ולאו [י] (משום) אוכלא היא כל היכא [ט] דאי בעי זריק מצי זריק לי' משוי ליה אוכלא וממטא טומאת אוכלין היכא דאי [יא] בעי [יב](מצי) זריק לא מצי זריק לא משוי ליה אוכלא [יג][ולא] מטמא טומאת אוכלין מיתיבי [יד]המביא אשם [טו]תלוי ונודע שלא חטא אם עד שלא נשחט נודע לו יצא וירעה בעדר דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יִרעה

דקומץ מנחה בשחיטה דמי. תימה הוא שמוצא מידום הא דלא חסינן ליה כשחיטה לענין טומאת אוכלין: **אמר** רב אשי אמריתה לשמעתא קמיה דרב בהנא גרסינן. והוא רב כהנא אמרון שהיה בימי רב אשי כדאמרינן בכמה דוכתי אכל רב נחמן לא גרסינן דרבו של רבא היה ונפטר מקמי רבא כדאיתא במועד קטן (דף כח.) ובינוח שמת רבא מולד רב אשי (קידושין דף עב:) ואי גרסי' רב נחמן בר יצחק ניחא:

דאי בעי זריק **לא אמר**. ולית ליה הא דאמרן לעיל בפ' המודה (דף עט:) ובפרק קמא דפסחים (דף יג:) לרבי אלעזר בר' שמעון היכא דנתקבל הדם בכוס ונשפך אמרינן מזרוק דמי והא דתנן במרובה (כ"ק עד:) קדשים שחיישין באחריותן משלנה ארבעה וחמשה ופריך בגמ' (שם שם.) והרי מזרה קרן בגעלים ומשני רבי יוחנן בשותט תמימים בפנים שלא לשם בעליהן והוי שחיטה הראויה משום כל העומד לזרוק מזרוק דמי ההוא שיגוא לא יתכן לרב אשי אלא אבר לה כר"ש בן לקיש דמשני שותט בעלי מומין בחוץ אי נמי היכא דנזרק (בחוץ) מודה רב אשי דאמר מעיקרא מזרוק דמי וכן ר"ל דלא מיקשי לר' יוחנן דשמעינן ליה בפרק קמא דמעילה (דף ה.) היתר אכילה שניו אבל היתר זריקה לא מהני ואין לחלק בין מעילה לשאר דברים דאדרבה בסמוך משמע דאמרי' במעילה (נ"ז שם) מזרוק טפי מבטומאה ובמרובה (כ"ק עו:) מייתי ראייה מטומאה: ה"ג **לא** ראויה **לצאת** וראויה **לטמא**. ולא גרסינן ורלויה ללון לא כגון שלנה בשעה שראויה ליפסל ביוצא ובטומאה והיינו לאחר שנזרק הדם שאין בה פסול ומעתה ראויה ליפסל ביוצא ובטומאה שלא יהא בה דבר פסול אלא הוא דעדיין אינה פסולה אבל ראויה ליפסל אי לא לן הדם מו לא מיקרי ראויה ליפסל דהא פסולה ממש היא ולעולם אי בעי זריק לא אמר כך פירש בקונטרס וקשה מאי פריך כל שיש לה היתר מיבעי ליה הא כיון דלנה אין לה עכשיו היתר ועוד מאי קאמר מעילה משום קדושה הוא לבתר דפקעה במאי הדרא היכי פקעה כיון דלנה ממש [ט] ונראה לפרש ראויה ללון ולא לצאת וראויה לטמא כלומר שעדיין לא נראה בה שום פסול קאמר אין מועלין משום דהשתא הוא עומד ליזרק מזרוק דמי ולנסוף נמי כשהיה בה פסול ליה לא יוצא לו ומשום הכי אין מועלין כדמפרש טעמא בסמוך דכיון דפקעה קדושה מו לא הדרא רכבא והשתא הא דנקט שלנה ושנטמאת רבותא נקט דכ"ש קודם לכן ולכך פריך כל שיש לו היתר מיבעי ליה שהטעם משום דקודם שיפסל אמר כל העומד לזרוק מזרוק דמי ומשני רב אשי במעילה כיון דפקעה קודש פסול מו לא רבבא לאחר פסול אבל טומאה מידי דחזי השתא לאכילה לא אשכחן ומתמטל ראוי דידה והא דמשני במעילה (דף ה.) דלן בשר היינו למ"ד היתר אכילה אבל למאן דאמר היתר זריקה הוי לן דס: כי

יולא וירעה בעדר. עם שאר בהמותיו דחולין הוא הואיל ולא מעה: יִרעה

מסורת הש"ס

ו) מעילה כ., ב) ל"ק מ"ג, ג) ל"ק מ"ז, ד) ני' ל"ק, ה) כריתות כג., ו) ל"ק מ"ז, ז) דר"ש הכא מ"ב, ח) דמוסר בהו מעשה כל"ל. ל"ק, ט) [ויקרא הו.], י) ל"ל שלנה הכשר בשעה כו'. ל"ק, כ) ל"ל ופרן נה., ל) ל"ל אם לא היה בו שום פסול אלא דעדיין כו'. ל"ק, מ) ל"ק מ"ז, נ) ל"ק מ"ז, ס) ל"ק מ"ז, ע) עיין רש"ק.

הגהות הב"ח

(ו) נמ' משום אוכלא ולא מ' משום אוכלא היא כל היכא דלא מקמי ליה אוכלא אינה מטמא. מומאת אוכלין ל"ל ותיבות דאי בעי זריק מני זריק אבל אוכלא היכא דלא מקמי ליה אוכלא ומטמא מומאת אוכלא דאי בעי מני זריק אי לא מני זריק נמתק וע"ב. כן נ"ל לגניה ע"פ פרש"י וקו"ל: (ב) הגה"ר ד"ה לן ממש וכו' כפרי דמי הס"ד ואח"כ מ"ה לא קשיא וכו' דדכרים בעצמם ניטבו הס"ד ואח"כ מ"ה דאי וכו' כמו מקדשי ה' הס"ד ואח"כ כן מ"ה שהיתה לו שעת היתר אף על גב דהשתא: (ג) ד"ה ה"נ לא יכו' לא כגון. נ"כ ר"ל ה"פ: (ד) ד"ה כל שיש יכו' הייט כמרה דהיכא דבבר:

שיטה מקובצת

(א) אבל פיגול. עיין תוס' (לעיל דף סז ע"א): (ב) בעי זריק: (ג) שהיתה לה: (ד) היתה לה: (ה) בה ואיזה היא שהיתה לה שעה: (ו) ממש והא הכא: (ז) תיבות וראויה ללין נמחק: (ח) כל שהיתה לה: (ט) לה: (י) ולאו אוכלא היא היכא דאי זריק משוי ליה: (יא) דאי לא זריק לא משוי ליה אוכלא ואינו תיבות ולא ל"ש:

חידושי הרגמ"ה א)

מאי לאו (רפיגל בזריקה) לאחר שנראה (לזריקה) וקתני דאין (מטמא טומאת אוכלין) ואמאי אין מטמאין: דאי בעי זריק (לא) אמרינן (דאי בעי פריק) אמרינן לא היכא לפני זריקה (לן) לאחר שנראה (לזריקה) אלא אימא (לן בשעה) שראויה לצאת (שראויה) לימטא היינו (לאחר זריקה) (והכי משמע [מה דאמר] לאחר זריקה) (כלומר) (שלן) שאם (היה) יוצא לא היה אסור אחר אלא יוצא או שאם נטמא (לא היה איסור אחר אלא יוצא או שאם נטמא לא היה איסור אלא יוצא שאם נטמא) לא היה בו איסור אחר אלא טומאה וכן כשלן לא היה בו איסור אחר אלא לן והיינו לאחר זריקה ומשום הכי אין מועלין דהא נזרק הדם והוחר הבשר להכהנים אבל לן לפני זריקה ואא"כ נזרק דאין ליה איסור לן ואיסור זריקה או איסור יוצא ואיסור זריקה (אלא ש"מ דלנה לאחר זריקה עשקינן דאין בה אלא איסור לן לחודיה ומקודם נזרק הדם והוה ביה שעת היתר להכהנים הלכך אין מועלין אבל לנה ממש שלנה לאחר שנראה לזריקה) מועלין דאי בעי זריק לא אמרינן דלא היה בו שעת היתר לכהנים: ואם איתא דלאחר זריקה קיימא הך סריתא להני כל שיש לה היתר להכהנים דהיינו (לן) לאחר זריקה וכל שאין לה היתר להכהנים היינו לן לפני זריקה אלא מדקתני כל שהיתה ש"מ דלפני זריקה היא והאי שהיתה היינו שלן לאחר שנראה לזריקה דכל שהיתה משמע כל שיכול להיות לה וקתני דאין מועלין אלמא משום דאי בעי זריק אמרינן בזרוק דמי ל"א כתוב בספרים אחרים האי הא כל שהיה לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בו כל שאין לו שעת היתר לכהנים (אין) מועלין בו מבעיא ליה והכי פירושא כלומר אם איתא דלנה לאחר זריקה הוי כדקאמרת א"כ שאין לו שעת היתר לכהנים עכשיו דלנה (אע"ג) (ומשום) דהיה קודם לכן אין מועלין בו אלא מדקתני כל שהיה משמע שיכול להיות לה והיינו לן לפני זריקה כו'. אמר רב אשי לרב נחמן מעילה קא רמית מעילה משום קדושה כו' ואי הוה בהו שעת היתר לאו קדשי ה' נינהו ואין מועלין בהן ולבתר דפקעה לה קדושתה דקיימא לזריקה ואי בעי זריק במאי הדרא ורבבא לה קדושה הלכך אין מועלין בהן: (יא) נמי פיגול: (יב) קאמר והא: (יג) דר' שמעון דתנא: (טו) לאו כמחוסר מעשה דמי דדברים: (טו) אמרינן דמחוסר מעשה הוא דהשתא מיהא לא זריק (בהן): (יז) מועלין בה דלא קרינן (בהן) מקדשי ה': ואע"ג: (יח) והדם קודם דזריקה: (יט) מועלין בהן אלמא: (כ) תיבת אחר נמחק: (כא) פסולה אלא ראויה: (כב) אמרינן דליהוי שעת היתר הס"ד: (כג) כל שהיתה לה תיבות שהיה לו נמחק: (כד) משמע דעכשיו אין לה אלא כבר היתה לה אלא מדקתני כל שהיתה משמע: (כה) שעת היתר: (כו) דפקעה קדושתה: (כז) קדושה ורבבא לה:

יב א ב מיי' פ"ג מהל' מעילה הלכה ח:

מוסף רש"י

כל שהיתה לה שעת היתר לכהנים. ומוכ נמפלה מהם אין מועלין בה. דלא קרינא בה מקדשי ד' (ויקרא ה) כיוהל וכבר היתה לחוייב לכהנים שלנה. הכשר לאחר זריקה לו שנטמאת לו שיצאת חוץ לקלעים לאחר זריקה, דאע"ג דהשתא אינה לחוייב לכהנים הואיל והיתה לה שעת הכשר קודם שנפסלה ואיזו היא שהיתה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושנטמאת. דכולהו ושחיטה וזריקה הוו כולהו אע"ג דיכולה לחוייב לכהנים אע"ג דאיכ לא נגילה שלא היה לה שעת היתר לכהנים. וסיינו טעמא דנקטו הני תרין דחוץ לזמנו וחוץ למקומו מפי מכל הני דמנא דגרשא דמועלין בהן, דהני תרי דאיתקום בהדדי דחוץ לזמנו ומחוץ לקלעים ומחוץ לקבלה פסולין וזורקו את דמה. נעלי מומין וה"ה נמי טמאין ומיירי בקדשים יחיד דלא מיתכר בהן טומאה (מעילה ב.). יצא וירעה בעדר. עם שאר לאנו מחולין גמורין (בריתות כג.).

רבינו גרשום

הוא דפגיל אף על גב דהוה ליה שעת הכושר דאי בעי זריקה בלא פגול ולא אמרינן בזרוק בלא פגול דמי אלא אינו מטמא טומאת אוכלין: לא דפיגול בשחיטה. דלא היתה לו שעת הכושר דמנחה קודם הקדישה היתה לו שעת הכושר אבל קדשים אי פגיל בשחיטה לא היתה לו שעת הכושר דמחיים לא חזיא למיכל: דקומץ דמנחה בשחיטה דמי דבר זה היא תחלה עבודה ק"ל דאפ"ה מטמא טומאת אוכלין: אמריתה קמיה דרב נחמן ותרצתה ליה הכי אפילו תימא לן ממש לאחר (שיראה לזריקה) (זריקה) ואפילו תימא דפיגול בזריקה אפ"ה לא היתה לו שעת הכושר דאע"ג דאמרינן לענין פרה כל העומד לפרות כפרי דמי לענין זריקה לאו בזרוק דמי: כל שהיתה לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה דלאו מקדשי ה' קרינן בהו דהיינו לאחר זריקה. לפני זריקה מועלין דקדשי ה' הוא: שלנה לאחר שיראה לזריקה או שנטמא או שיצאה דהא היתה לה שעת היתר דאי בעי זריק מאי לאו לנה ממש לאחר שנראה לזריקה וקתני דאין מועלין ואמאי אין מועלין משום דאי בעי זריק אלמא אמרינן נמי דאי בעי זריק: לא תימא לנה לפני זריקה לאחר שנראה לזריקה אימא לנה בשעה שראויה לצאת וראוי לימטא היינו לאחר זריקה (והכי משמע מהכא לן לאחר זריקה)

כלומר שלן בשעה שאם היה יוצא לא היה בו איסור אחר אלא איסור [ט] לן היינו לאחר זריקה ומשום הכי אין מועלין דנזרק הדם והוחר הבשר להכהנים אבל לן לפני זריקה ואח"כ זרק הוה ביה איסור לן ואיסור זריקה הוי כדקאמרת א"כ שאין לו שעת היתר לכהנים עכשיו דלנה (אע"ג) (ומשום) דהיה קודם לכן אין מועלין בו אלא מדקתני כל שהיה משמע שיכול להיות לה והיינו לן לפני זריקה כו'. אמר רב אשי לרב נחמן מעילה קא רמית מעילה משום קדושה כו' ואי הוה בהו שעת היתר לאו קדשי ה' נינהו ואין מועלין בהן ולבתר דפקעה לה קדושתה דקיימא לזריקה ואי בעי זריק במאי הדרא ורבבא לה קדושה הלכך אין מועלין בהן: (יא) קאמר והא: (יג) נמי פיגול: (יד) דר' שמעון דתנא: (טו) לאו כמחוסר מעשה דמי דדברים: (טו) אמרינן דמחוסר מעשה הוא דהשתא מיהא לא זריק (בהן): (יז) מועלין בה דלא קרינן (בהן) מקדשי ה': ואע"ג: (יח) והדם קודם דזריקה: (יט) מועלין בהן אלמא: (כ) תיבת אחר נמחק: (כא) פסולה אלא ראויה: (כב) אמרינן דליהוי שעת היתר הס"ד: (כג) כל שהיתה לה תיבות שהיה לו נמחק: (כד) משמע דעכשיו אין לה אלא כבר היתה לה אלא מדקתני כל שהיתה משמע: (כה) שעת היתר: (כו) דפקעה קדושתה: (כז) קדושה ורבבא לה:

ראי בעי זריק כמאי הדרא ורבבא לה תו קדושה הלכך אין מועלין בהן אבל טומאת אוכלין משום אוכל ולאו אוכל הוא היכא דזריק ממש משוי ליה אוכלא ואי לא: יצא וירעה בעדר. כלומר דהוי חולין גמורין:

ט) נ"ל אלא איסור יוצא או שאם נטמא לא היה איסור אחר אלא טומאה אז אם לן לא היה איסור אחר אלא לן.

כ) נראה דל"ל אין מועלין בה מבני ליה ומשום שהיה לו קדש לכן אלא מדקתני וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com